

Araştırma Makalesi • Research Article

Between Tolerance and Boundaries: The Social, Economic and Cultural Dynamics of The Jewish Community in Early Modern Venetian Crete

***Tolerans ve Sınırlar Arasında: Yeni Çağ'da Venedik Hâkimiyetinde Girit Adası'ndaki Yahudi Toplumunun Sosyal, Ekonomik ve Kültürel Dinamikleri*¹**

Hülya ÇİÇEK KAYMAKÇI²

ARTICLE INFO

Article history:

Received: 6 May 2025

Received in revised: 12 June 2025

Accepted: 13 June 2025

Keywords:

Venice

Crete

Jewish

Community

Eastern Mediterranean

ABSTRACT

Latin Catholics and Greek Orthodox Christians were the majority on the island of Crete under Venetian rule in the Early Modern Period, but there was also a small yet active Jewish community. They maintained their presence mainly in the capital city of Candia, as well as Rethymno and Chania. Known to have been present on the island since the Byzantine Empire, Jews differed from other communities in terms of trade and tax obligations. This was because Jews were a community tolerated by Venetian rulers on the island. Although this situation sometimes caused intervened unrest among other communities on the island, Venice intervened when necessary. They were forced to live in designated neighbourhoods and wear specific clothing to prevent social segregation although the Venetian rulers granted religious freedom to the Jews, who were part of the economic and social life of the island of Crete. Nevertheless, the island's major merchants were Jews, and they worked in professions such as banking, jewellery making, textile production, agriculture, leatherworking and moneylending. Giacomo Foscarini, who was appointed to the island in 1574, issued a decree clearly defining the boundaries between Jews, Christians, and Latins. After the Ottomans conquered the island, Jews were granted dhimmi status and continued to live there.

MAKALEBİLGİSİ

Makale geçmişi:

Başvuru tarihi: 6 Mayıs 2025

Revizyon tarihi: 12 Haziran 2025

Kabul tarihi: 13 Haziran 2025

Anahtar Kelimeler:

Venedik

Girit Adası

Yahudi

Toplum

Doğu Akdeniz

ÖZ

Yeni Çağ'da Venedik hâkimiyetinde bulunan Girit Adası'nda Latin Katolikler ve Ortodoks halk çoğunlukta olsalar da adada azınlık olmasına karşın aktif bir Yahudi cemaati bulunmaktaydı. Yahudiler, Girit Adası'nın başkenti Kandiye başta olmak üzere Resmo ve Hanya merkezli olarak varlıklarını sürdürmüşlerdi. Bizans İmparatorluğu döneminden itibaren adadaki varlığı bilinen Yahudiler özellikle ticaret ve vergi yükümlülükleriyle diğer topluluklardan farklıydı. Çünkü Yahudiler adada Venedikli yöneticilerce tolerans gösterilerek kabul edilen bir topluluktu. Bu durum zaman zaman adadaki diğer toplumlar arasında kargaşaya sebebiyet verse de Venedik Devleti duruma zamanında müdahalede bulunurdu. Girit Adası'ndaki ekonomik ve toplumsal yaşamın bir parçası olan Yahudilere Venedikli yöneticiler tarafından dini özgürlük tanınmış olmasına karşın kendilerine ayrılan mahallelerde yaşamaya zorlanmışlar ve toplumsal ayrılmayı önlemek adına belirli kıyafetler giymek zorunda kalmışlardır. Öte yandan adadaki tüccarların çoğu Yahudilerden oluşmaktaydı ve bankerlik, kuyumculuk, tekstil üretimi, tarım işçisi, dericilik ve tefecilik gibi iş kollarında Yahudiler çalışmaktaydı. 1574 yılına gelindiğindeyse adaya atanan Giacomo Foscarini bir ferman düzenleyerek Yahudiler, Hristiyan ve Latinler arasındaki sınırları kesin olarak belirlerken Osmanlıların adayı fethinden sonra Yahudiler zımmi statüsü tanınarak adadaki varlıklarını sürdürmüşlerdi.

¹ Bu makale, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yeni Çağ Tarihi Anabilim Dalı'nda Dr. Öğretim Üyesi Nuri Adıyeke'nin danışmanlığında, tarafıma hazırlanan “Yeni Çağ'da Venedik Hâkimiyetinde Girit Adası (1453-1669)” başlıklı doktora tezinden üretilerek hazırlanmıştır. Aynı zamanda bu makale, 23 Mayıs 2024 tarihinde Aksaray Üniversitesi'nde düzenlenen “Genç Tarihçiler Öğrenci Sempozyumu'nda “Yeni Çağ Venedik Hâkimiyeti Girit Adası'nda Yahudi Toplumunun Varlığı” başlığıyla özet bildirisi olarak sunulmuştur.

² Doktora Öğrencisi, Dokuz Eylül Üniversitesi, SBE Tarih (Yeni Çağ) Anabilim Dalı, cicekhulya3588@gmail.com, ORCID: 0000-0001-7287-3124.